

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 17. září 2023 stížnost **odsouzeného Tomáše O.**, narozeného xxx, proti usnesení Okresního soudu v Šumperku ze dne 11. 7. 2024, č. j. 2 PP 10/2024-34, a rozhodl

takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu **se** stížnost odsouzeného Tomáše O. **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Usnesením Okresního soudu v Šumperku (dále jen „okresní soud“) ze dne 11. 7. 2024, č. j. 2 PP 10/2024-34, bylo rozhodnuto tak, že se podle § 331 odst. 1 trestního řádu, § 88 odst. 1, 3, 4, trestního zákoníku a contrario zamítá žádost odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání v trvání 18 let, který mu byl uložen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2012, č. j. 4 T 6/2012-755, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 12. 2012, sp. zn. 7 To 121/2012.
2. Proti tomuto usnesení si podal odsouzený stížnost. V písemném odůvodnění opravného prostředku uvedl, že se u okresního soudu snažil vyložit svou situaci ohledně zaměstnání, přičemž sdělil, že má několik pracovních nabídek ze strany rodinných příbuzných, ale i bývalých spolupracovníků a přátel. Ze strany své matky, příbuzných, přátel a své rodiny je ujišťován, že bude jeho přechodné ubytování bez problému. Snažil se soudní senát ujistit, že prozatím sice nemůže udat přesnou adresu svého bydliště po propuštění, jelikož využije nabídku svého již zesnulého otce, který prodejem rodinného rekreačního objektu a spravedlivým rozdělením zisku mezi členy rodiny uhradí odsouzenému roční pronájem bytu a tím mu usnadní návrat do řádného života. Odsouzený dále uvedl, že podle jeho názoru není jeho pochybením, jak uvedl okresní soud, že nemá zajištěné ubytování a práci a tím podmínky pro řádný život, nýbrž to, že soud po něm požadoval písemné osvědčení těchto skutečností, což nepřišlo odsouzenému až tak důležité. Jeho chybný úsudek vyplýval z přesvědčení, že jeho dosavadní bezúhonný život, kdy incident, za který byl odsouzen, byl i dle znalců vybočením z jeho řádného života, způsob výkonu trestu a podpora rodiny jsou tím nejprůkaznějším doložením jeho bezproblémového zařazení do společnosti. Měl za to, že jeho dosavadní život dostatečně prokazuje jeho přirozenost pracovat a plnit si své závazky. Odsouzený dále uvedl, že toto své mylné přesvědčení napравuje tím, že krajskému soudu dokládá požadované dokumenty.
3. Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud stížnostní [§ 146 odst. 2 písm. d) trestního řádu] úvodem shledal, že stížnost odsouzeného byla podána oprávněnou osobou (§ 142 odst. 1 trestního řádu) v zákonné třídní lhůtě od oznámení usnesení a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 143 odst. 1 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu

z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného usnesení a jemu předcházejícího řízení.

4. Krajský soud za účelem projednání stížnosti odsouzeného nařídil veřejné zasedání.
5. U veřejného zasedání odsouzený odkázal na písemné vyhotovení stížnosti na č. l. 39 spisu a dále uvedl, že si stížnost podal proto, že se marně snažil vysvětlit u okresního soudu, že má od příbuzných nabídky k práci. Soudu je bohužel nedodal písemně, protože nechtěl blokovat u příbuzných a známých nějaké místo s tím, že by čekal na to, jestli ho propustí nebo nepropustí. Myslel si, že jeho bývalý život i život ve věznici jsou dostatečným důkazem toho, že pracuje. Jeho přirozeností je pracovat, proto nepředpokládal, že je tak důležité dodat příslib písemně. Sehnal si tedy písemné osvědčení o práci a bydlení, které krajskému soudu dodal. Čeká tedy, zda to bude takto dostačující.
6. K dotazům předsedkyně senátu odsouzený uvedl, že má přítelkyni a 2 děti. Ti žijí v Prostějově, je s nimi v kontaktu, i s dětmi, a navštěvují ho ve výkonu trestu. K dotazu, z jakého důvodu by se odsouzený nevracel v případě propuštění za rodinou, že by se vracel za rodinou, ale v Praze žije jeho nemocná stará matka. Nedávno mu umřel otec, tak by se tam vrátil, aby se o ni mohl postarat. Chtěl by se potom vrátit k dětem. K dotazu, jak to má vše promyšlené, jakou dobu chce být v Praze a kdy se chce vrátit do Prostějova, kde má děti a partnerku, odsouzený uvedl, že žili celou dobu v Praze, ale potom, co ho zavřeli, se přítelkyně vrátila na Moravu, protože pochází z Prostějova. Namyšleno to zatím bohužel moc nemá, jenom chce být blízko matky a jestli se potom sestěhují do Prahy nebo to udělají obráceně, o tom zatím nepřemýšlel. V případě podmíněného propuštění by tedy bydlel v Praze 5, prozatím na ubytovně, jak dodal ten papír. K dotazu, pokud jde o příslib ubytování a zaměstnání, který doložil, jakým způsobem si ho opatřil, odsouzený uvedl, paní Martina M., která mu příslib poskytla, je přítelkyně jeho kamaráda, teď si nemůže vzpomenout na jeho jméno. Je to kamarád z výkonu trestu. Vykonává trest ve Věznici Mírov a paní M. je jeho přítelkyně. K dotazu, že u veřejného zasedání u okresního soudu uváděl, že má příslib práce od příbuzných a může pracovat v jejich firmě, přičemž následně krajskému soudu doložil příslib ubytování a zaměstnání od nějaké přítelkyně osoby, která je ve výkonu trestu, odsouzený uvedl, že původní příslib byl od příbuzných. Jedná se o sestru matky odsouzeného. Oni vlastní řeznictví, ale aby to osvětlil, není s nimi v kontaktu, musel by je kontaktovat přes svou matku. Bylo mu jen řečeno, že není problém tam nastoupit, ale má více nabídek. Nyní se dohodl, že by nastoupil na to místo přímo spojené s tím ubytováním. K dotazům, jakou konkrétní práci by tam vykonával, jaký by měl být jeho příjem, jak dlouho by tam měl pracovat a o jaký pracovní poměr by se jednalo, odsouzený uvedl, že by byl správce ubytovny. Náplní jeho práce by byly opravy atd., starost o pozemek. Na pevné částce se ještě nedohodli. Představu o příjmu zatím nemá. Tam by i bydlel, hradil by nájemné, které by mu strhávali z platu. Částku neví. Pracoval by tam po dobu, po kterou bude potřebovat paní M. a pokud si nesežene něco lepší zaměstnání. Jednalo by se o pracovní poměr na řádnou pracovní smlouvu. K dotazům, zda s paní M. jednal osobně a zda byla paní M. srozuměna s tím, pro jaký trestný čin byl odsouzen, odsouzený uvedl, že je s ní v telefonickém kontaktu. Věděla, za co byl odsouzen, když mu přísliby dávala, a neměla s tím žádný problém. Dále odsouzený uvedl, že si vzpomněl, že se ten kamarád, který mu to domluvil s paní M., jmenuje David S. K dotazům, v jaké výši má odsouzený dluhy, jakou má představu o jejich splácení v případě podmíněného propuštění, zda jsou proti němu vedena nějaká exekuční řízení, odsouzený uvedl, že má dluhy ve výši asi 3,2 milionů Kč. Kdyby byl podmíněně propuštěn, tak se bude samozřejmě snažit řádně splácet co největší částky, aby dluhy klesaly. Exekučně je proti němu vymáháno 100 000 Kč. Bude se snažit najít práci, ve které bude vydělávat tak, aby to co nejdřív uhradil. Jinou představu bohužel nemá. Je po insolvenční, takže má prodaný všechn majetek. Úspory žádné nemá. K dotazům, že u veřejného zasedání u okresního soudu uváděl, že pokud jde o bydlení v případě podmíněného propuštění, tak si pronajme byt, neboť má od rodiny 200 000 Kč s tím, že rodina prodala nějakou nemovitost, zda má tedy tuto částku u sebe nebo na nějakém účtu, odsouzený uvedl, že tyto peníze

nemá, nejsou to jeho peníze, jedná se o peníze rodičů. Než otec zemřel, tak chtěl dát odsouzenému peníze, ze kterých by si zaplatil rok pronájmu, aby se mohl chytit zase venku a řádně žít. Předsdkyně senátu poté citovala výpověď odsouzeného z protokolu o veřejném zasedání u okresního soudu na č. l. 31 verte, kde uvedl: „Mám peníze od rodičů, na základě kterých bych si pronajal byt. Moji rodiče prodali chalupu a rozdělili rodinné peníze, nechali mi 200 000 Kč, ze kterých zaplatím pronájem bytu“ K tomu odsouzený zopakoval, že se jedná o peníze rodičů. Buď to to u veřejného zasedání špatně řekl anebo se to špatně zaznamenalo, neví. Jsou to ale peníze rodičů, protože to byla jejich nemovitost. S těmito penězi nemůže nakládat. K dotazu, jaký byl jeho motiv při páčání trestnou činností, odsouzený uvedl, že žádný motiv neměl. Předsdkyně senátu konstatovala, že z průběhu celého trestního řízení vyplývá, stejně tak ze znaleckých posudků, že byl jeho motiv zistný. Odsouzený uvedl, že nebyl, neví, z jakých znaleckých posudků to vyplývá. Nejel tam s reálným úmyslem někomu ublížit. Předsdkyně senátu v souvislosti s tím uvedla, že pokud se kromě vraždy dopustil trestného činu vydírání, kdy manželce již mrtvého muže neustále psal zprávy a vydíral ji, aby mu předala na různých místech 10 mil Kč s tím, že je její manžel sice zraněný, ale jinak živý a již ho neuvidí, pokud má nedá částku 10 mil Kč, tak ten motiv je celkem zřejmý. Sám odsouzený ve výpovědích v trestním řízení opakovaně uváděl, že byl ve velmi tíživé finanční situaci a šlo mu o peníze. Na to odsouzený uvedl, že to byla reakce na to, co se stalo, to bylo ještě s rodinou a ano, motiv byl zistný. Předsdkyně senátu dále konstatovala, že bylo odsouzenému rozsudkem uloženo, aby uhradil na náhradu škody a nemajetkové újmy tam uvedené částky, dále byl zavázán uhradit poškozeným náklady potřebné k účelnému uplatnění jejich nároku v trestním řízení, včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce. K dotazům, kolik poškozeným dosud uhradil, jakým způsobem, zda jsou částky vymáhány exekučně, odsouzený uvedl, že uhradil asi 220 000 Kč, a to srážkami ze mzdy ve výkonu trestu. Částky jsou vymáhány exekučně. Dobrovolně předtím, než byly podány exekuce, poškozený neuhradil ničeho, bohužel neměl žádný zdroj, ze kterého by to mohl hradit. V roce 2012 na něj byla uvalena insolvence a byl mu zabaven majetek.

7. Krajský soud u veřejného zasedání doplnil podle § 263 odst. 6 trestního řádu dokazování, a to listinnými důkazy. Podle § 213 odst. 1, 2 trestního řádu byly odsouzenému předloženy tyto listiny: výpis z OR na č. l. 44 spisu, zpráva společnosti Commercial Space s.r.o. na č. l. 46 spisu, úřední záznam na č. l. 47 spisu, aktuální hodnocení odsouzeného věznicí na č. l. 49-50 spisu, výpis odměn a kázeňských trestů na č. l. 51, potvrzení věznice o provedených srážkách na č. l. 52 spisu, stav závazků, včetně probíhajících exekucí, úřední záznam na č. l. 53 spisu. Následně byl přečten podstatný obsah cit. listin. Odsouzený k provedeným listinným důkazům uvedl, že jej překvapuje částka uhrazená poškozeným, protože paní, která má na starosti srážky, mu sdělila, že bylo uhrazeno 220 000 Kč a nyní slyšel, že to bylo jen 137 000 Kč. Předsdkyně senátu v této souvislosti sdělila, že částka 137 000 Kč byla uhrazena poškozeným. Na exekuce byly strženy i další částky, ale pro jiné oprávněné osoby, např. 48 433 Kč – uveden Ondřej M., dále bylo uhrazeno 6 229 Kč, atd.
8. K dalším dotazům soudu odsouzený uvedl, že pokud je mezi exekucemi uvedena exekuce na částku 2 095 161 Kč – exekutor Martin Svoboda, myslí si, že tato exekuce neexistuje. Má za to, že exekuce probíhala v době, kdy měl insolvenční řízení a insolvenční řízení bylo splaceno. Byl to dluh z podnikání, půjčil si peníze na nákup materiálu pro podnikání a ty nebyly splaceny. Měl na svobodě firmu a jak ho zavřeli, tak to nebylo, jak uhradit. Bylo to hrazeno právě z insolvence, z prodeje veškerého jeho majetku. Pokud jde o další dluhy, tak pokud ví, je tam pořád zdravotní pojišťovna a sociální pojišťovna. K dotazu, v jaké výši jsou dluhy odsouzeného a komu konkrétně dluží, odsouzený uvedl, že aby řekl pravdu, tak se v tom úplně neorientuje, protože mu neustále chodí další a další, takže jsou tam částky na 40 000 Kč, na 100 000 Kč. K dotazu, zda se pokusil z věznice spojit s nějakou společností např. Podané ruce, aby získal přehled o svých dlužích, odsouzený uvedl, že to řešil s paní, co jezdí vyřizovat nebo zařizovat insolvence. Řekl jí, že prošel v roce 2012 insolvenčí, ale že mu neustále chodí opětovně dluhy z roku 2011 a 2010, na což mu bylo řečeno,

že by to tak být nemělo a řekla mu, že se má soudit s exekutory. Exekutorovi napsal, že je v insolventi, nikdo mu neodpověděl a za půl roku mu přišla ta částka od jiného exekutora.

9. Odsouzený závěrem uvedl, že je v tuto chvíli zaskočený. Hodlá dluhy za každou cenu splatit, bohužel nemá žádný movitý majetek, byl mu zabavený v insolventi. Předpokládá, že bude zase jen pracovat na tom, aby se co nejvíce očistil a bylo vše v pořádku. Bude zase jen pracovat a snažit se splatit své závazky.
10. Z podnětu podané stížnosti tedy krajský soud podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného není důvodná.
11. V samotném řízení, které předcházelo vydání napadeného usnesení, neshledal žádných procesních vad, kdy v tomto ohledu nevznel žádné námitky ani stěžovatel.
12. Podle § 88 odst. 1 trestního zákoníku soud *může* odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a ad a) odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody nebo ad b) odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,
 1. kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,
 2. kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,
 3. jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,
 4. který spáchal jako člen organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),
 5. který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo
 6. který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v odstavci 4, a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.
13. Podle § 88 odst. 3 trestního zákoníku, přihlédne soud při rozhodování o podmíněném propuštění odsouzeného za zločin také k tomu, zda nastoupil včas do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem. Jestliže odsouzený vykonával ochranné léčení před nástupem výkonu trestu odnětí svobody nebo v jeho průběhu, přihlédne soud i k projevenému postoji odsouzeného k výkonu ochranného léčení.
14. Podle § 88 odst. 4 trestního zákoníku, může být osoba odsouzená mimo jiné za trestný čin vraždy podle § 140 trestního zákoníku podmíněně propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody až po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody, nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byla odsouzena, a povahu její osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu.
15. Z pohledu krajského soudu je úvodem třeba uvést, že Ústavní soud ustáleně judikuje, že podmíněně propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je i při splnění zákonem stanovených podmínek zákonným institutem mimořádným, který dává soudu možnost, nikoliv však povinnost odsouzeného z výkonu trestu podmíněně propustit. Na otázku možnosti podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nahlíží Ústavní soud jako na zákonem presumovaný benefit, jenž

může být poskytnut odsouzenému, jen je-li zjevné, že jeho pobyt ve vězení vedl k nápravě a lze očekávat, že po propuštění nebude v trestné činnosti pokračovat. Užití tohoto dobrodiní není nárokové a automatické pro každého vězněného, a je na obecných soudech, aby posoudily všechny okolnosti konkrétního případu a rozhodly, zda důvody pro mimořádné zkrácení trestu nastaly. Jde o výjimku z obecného pravidla výkonu celého spravedlivě vyměřeného trestu, který se automaticky nezkracuje pouze slušným chováním během věznění. Pokud obecný soud dospěje k závěru, že požadavek pozitivní prognózy budoucího chování odsouzeného není dán, jde o výraz nezávislého soudního rozhodnutí, který i Ústavní soud respektuje.

16. Ustanovení § 88 odst. 1 trestního zákoníku vyjadřuje tedy mj. požadavek pozitivní prognózy budoucího chování pachatele, která je nezbytným předpokladem pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Taková prognóza musí vyplývat ze zhodnocení pachatelova polepšení a důležité je i zjištění, v jakém prostředí bude pachatel žít a pracovat po propuštění z výkonu trestu, zda má rodinné a sociální zázemí, zaměstnání, bydlení atd. Význam má i případné zjištění, jak bude veřejnost reagovat na předčasné propuštění pachatele z výkonu trestu odnětí svobody, jaké jsou sociální poměry pachatele, jaké podmínky má vytvořeny pro přechod do normálního života na svobodě atd.
17. Smysl podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody tedy není v tom, aby za dobré chování, případně za dobrou práci ve výkonu trestu, byl pachatel automaticky propuštěn po odpykání stanovené doby na svobodu bez zřetele na to, jaká je prognóza jeho dalšího chování. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je totiž namístě jen tehdy, jestliže vzhledem ke všem okolnostem, které mohou mít v tomto směru význam, je odůvodněn předpoklad, že odsouzený povede i na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko jeho recidivy (viz např. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 1775 s. a násl.).
18. Ústavní soud opakovaně vyslovil, že „rozhodující kritéria podmíněného propuštění jsou zákonem dána jednak v podmínce polepšení odsouzeného, potvrzeného jeho současným chováním a plněním jemu uložených povinností a jednak existencí takových skutečností, z nichž lze důvodně usoudit, že odsouzený po předčasném propuštění na svobodu povede řádný život“. Rozhodovat je třeba „vždy podle stavu věci ke dni rozhodnutí, a nikoli podle stavu quo ante“ (viz např. III. ÚS 1735/2010, II. ÚS 2503/2016, III. ÚS 611/2000).
19. Zatímco polepšení sleduje aktivitu a změnu odsouzeného v blízké minulosti, případně v přítomnosti, očekávání vedení řádného života je orientováno do budoucna. Rovněž trestní minulost odsouzeného je aspektem, který je namístě zhodnotit při očekávání vedení řádného života v budoucnu, nelze ji však hodnotit formalisticky.
20. Krajský soud předně uvádí, že z hodnocení odsouzeného věznicí je zcela zřejmé, že tento aktivně plní program zacházení i své další povinnosti a chová se a jedná v souladu s vnitřním řádem. Kázeňské tresty mu byly zahlazeny a od 12. 9. 2013 do 26. 4. 2024 mu bylo uděleno 25 kázeňských odměn. Odsouzený pracoval jak ve Věznici Valdice, tak ve Věznici Mírov, kam byl přemístěn 25. 6. 2015. Zde je po celou dobu pracovníčně zařazen na pracovišti Siemens elektromotory. Z pracoviště je kladně hodnocen a pravidelně odměňován za velmi dobrý přístup k plnění pracovních povinností. Z uvedeného tak vyplývá, že má odsouzený vypěstovány pracovní návyky. Význam má i skutečnost, že se k jeho žádosti o podmíněné propuštění připojil ředitel věznice, což skutečně svědčí o splnění podmínky polepšení. Stížnostní soud v souvislosti s právě uvedeným dospěl k závěru, že v případě odsouzeného byla splněna podmínka vykonání 2/3 uloženého trestu vyplývající z ust. § 88 odst. 4 trestního zákoníku a dále podmínka prokázání polepšení vyplývající z ust. § 88 odst. 1 trestního zákoníku. Ve shodě s okresním soudem však nedospěl prozatím

k závěru o splnění další kumulativní podmínky, kterou je pozitivní prognóza vedení řádného života na svobodě.

21. Krajský soud poukazuje zejména na to, že s ohledem na citovanou zpřísnující podmínku vyplývající z § 88 odst. 4 trestního zákoníku nestačí v případě odsouzeného splnění obecných předpokladů k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody podle § 88 odst. 1, 3 trestního zákoníku, ale zákon klade důraz na to, aby u podmíněně propuštěného byla vyloučena recidiva, protože v § 88 odst. 4 trestního zákoníku jsou vyjmenovány typově nejzávažnější trestné činy, resp. jejich nejškodlivější případy, které mají povahu zvlášť závažných zločinů (§ 14 odst. 3 trestního zákoníku), takže nelze připustit riziko opětovného spáchání trestných činů tohoto charakteru jen z důvodu, že odsouzenému pachateli bude zkrácen vykonávaný trest, byť nejvýše o jednu třetinu. Uvedeným hlediskem zákon zdůrazňuje ochranu společnosti před nejzávažnějšími trestnými činy a jejich pachateli. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mohou v tomto případě vylučovat buď určité závažné okolnosti činu, za který byl pachatel odsouzen, nebo některé negativní povahové rysy jeho osobnosti, popřípadě obě zmíněná hlediska zároveň.
22. Stížnostní soud v této souvislosti zdůrazňuje, že odsouzený spáchal nejzávažnější trestný čin, a to trestný čin vraždy, kdy poškozeného Vlastimila B. úmyslně usmrtil zvlášť surovým a trýznivým způsobem. Následně se zmocnil jeho motorového vozidla, v němž již mrtvého poškozeného odvezl z místa činu a poté navíc vydíral jeho manželku Janu B., které opakovaně zasílal textové zprávy, že má jejího muže, který je raněný, ale živý a pokud ho chce ještě vidět, musí zaplatit 10 000 000 Kč. Dále jí psal, že nesmí kontaktovat policii, protože pokud by tak učinila, svého muže již neuvidí a přijde na řadu její syn. Tímto jednáním tak spáchal dále zvlášť závažný zločin vydírání ve stadiu pokusu. Odsouzený v procesním postavení obžalovaného opakovaně uvedl, že byl ve velmi tíživé finanční situaci a jeho motiv byl při páchání trestného činu vydírání tudíž zistný. V době páchání skutku měl hypotéku na dům, leasing na auto, potíže s placením elektřiny a dalších služeb, dlužil na sociální správě. Vydírat poškozenou B. ho napadlo až poté, kdy si uvědomil, že by mohl získat peníze, kterými by vyřešil neutěšenou situaci své rodiny. Pokud jde o zvlášť závažný zločin vraždy, znalci dospěli u Tomáše O. k závěru, že pokud jde o smrtící útok na poškozeného a agresivitu obžalovaného vůči němu, jednalo se o situační rozhodnutí. Obžalovaný není dle znalců primárně agresivní člověk, který by dosahoval svých cílů agresí, není psychopatickou osobností.
23. S ohledem na skutečnost, že odsouzený spáchal trestný čin vydírání ze zistných důvodů, neboť byl v době činu ve velmi tíživé životní situaci, zabýval se krajský soud zejména majetkovými poměry odsouzeného a jeho stávající finanční situací a dále podmínkami vytvořenými pro případné podmíněné propuštění. Provedeným dokazováním u veřejného zasedání bylo z výpovědi odsouzeného, hodnocení věznice a přehledu probíhajících exekučních řízení zjištěno, že má odsouzený dluhy ve výši 3 583 852 Kč. Celá tato částka je vymáhána v rámci probíhajících exekučních řízení, jak vyplývá z č. l. 52-53. Z výpovědi odsouzeného bylo zjištěno, že nemá přehled o svých dluzích a neorientuje se v nich. Pokud jde o nejvyšší částku 2 095 161 Kč, která je uvedena v přehledu exekucí a je označena jako 013/x, exekutor Martin Svoboda, doručena 25. 11. 2016, uvedl k ní odsouzený, že si myslí, že tato exekuce neexistuje. Měl za to, že exekuce probíhala v době, kdy měl insolvenční řízení, které bylo ale splaceno. Byl to dluh z podnikání, půjčil si peníze na nákup materiálu pro podnikání a ty nebyly splaceny. Měl na svobodě firmu a jak ho zavřeli, tak to nebylo, jak uhradit. Bylo to hrazeno právě z insolvence, z prodeje veškerého jeho majetku. Z úředního záznamu na č. l. 53 bylo zjištěno, že Mgr. Jakub T., tehdejší zmocněnec poškozených B., krajskému soudu sdělil, že podával návrh na exekuci jak za Janu B., tak za Lukáše B. a dále na vymožení nákladů poškozených přiznaných podle § 154 odst. 1 trestního řádu. Exekutorem je ve všech těchto věcech Ondřej Hanák. Nějaká částka byla vymožena pouze pro poškozeného Lukáše B. V této souvislosti krajský soud konstatuje, že byl odsouzený pravomocným rozsudkem zavázán, aby uhradil Janě B. škodu a nemajetkovou újmu ve výši 554 212 Kč a poškozenému Lukáši B. 482 240 Kč. Na nákladech vzniklých poškozeným v souvislosti s uplatňováním nároku na náhradu

škody byl Tomáš O. zavázán zaplatit poškozené Janě B. částku 112 099 Kč, Lukáši B. částku 84 840 Kč, Danielu B. částku 14 883 Kč a Patriku B. rovněž částku 14 883 Kč. Z přehledu exekučních řízení předložených věznicí je zřejmé, že všechny tyto částky jsou vymáhány po odsouzeném exekučně, přičemž srážkami z pracovní odměny odsouzeného byla prozatím uhrazena poškozenému Lukášovi B. z částky 482 240 Kč částka 137 422 Kč. Ostatním poškozeným nebylo uhrazeno ničeho. Poškozená Jana B., které zavraždil odsouzený manžel, tak během 12 let, po které je odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody, neobdržela na náhradu škody a nemajetkové újmy ničeho. Krajský soud si v této souvislosti nemůže odpustit poznámku, že ze stížnosti odsouzeného a jeho projevu u veřejného zasedání nevyplývá dostatečná sebereflexe a projevení lítosti nad spáchanými trestnými činy. Svůj zavrženíhodný čin označil v podané stížnosti za „incident“ a uvedl dále, že neměl za potřebné dokládat okresnímu soudu příslib práce a bydlení, protože mu to z jeho hlediska nepřišlo důležité. Byl totiž přesvědčen, že jeho dosavadní bezúhonný život, až na incident, za který byl odsouzen, kdy i znalci uvedli, že tento incident byl vybočením z jeho řádného života, a dále způsob výkonu trestu, jsou tím nejlepším a nejprůkaznějším doložením jeho bezproblémového života. Z projevu odsouzeného není vůbec zřejmé, že by si uvědomoval, jaké psychické trauma způsobil celé rodině B. Janu B. připravil o manžela, Lukáše B. o otce a Daniela a Patrika B. o dědečka. V důsledku vyděračských zpráv odsouzeného, kdy hrozil i smrtí Lukáše B., syna Jany B., byla rodina pod policejní ochranou a musela se i s malými dětmi schovávat. Označení brutální vraždy za incident tak považuje krajský soud za zřetelnou neúctu ve vztahu k poškozeným.

24. Pokud pak jde o argumentaci odsouzeného, že nepovažoval za potřebné dokládat příslib práce a bydlení, poukazuje krajský soud na to, že při posuzování prognózy je nezbytné zjistit, v jakém prostředí bude pachatel žít a pracovat po propuštění z výkonu trestu, zda má rodinné a sociální zázemí, zaměstnání, bydlení atd., tzn. jaké podmínky má vytvořeny pro přechod do normálního života na svobodě. Důkazní břemeno v této souvislosti tíží odsouzeného. Krajský soud odkazuje v této souvislosti na usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 7. 2020, sp. zn. IV. ÚS 1581/2020, který dále odkazuje na řadu dalších rozhodnutí zabývajících se podmíněným propuštěním. Mimo jiné z něj vyplývá, že závěr o podmíněném propuštění by neměl být podepřen toliko zjištěním o slušném (tedy obvyklém) chování ve výkonu trestu (obdobně srov. např. usnesení ze dne 11. 7. 2013, sp. zn. III. ÚS 1681/13 nebo ze dne 5. 4. 2016, sp. zn. III. ÚS 3621/15). Pro podmíněné propuštění je významné, zda odsouzený jedinec prokázal, že další výkon trestu je v jeho případě nadbytečný. Obtíže, které jsou u odsouzených s tímto prokazováním logicky spojeny, však nemusí být vykládány ve prospěch odsouzeného. Je rovněž logické a přípustné, že toto břemeno bude u každého odsouzeného odlišně tíživé. Neschopnost, či faktická nemožnost unesení těchto procesních břemen nemůže tuto zásadu potlačit, a zamítnutí takto nedostatečné žádosti nepředstavuje porušení ústavních principů. Do tíživé životní i procesní situace se odsouzení dostávají vlastním zaviněním a nemohou legitimně očekávat výhody při složitém a nákladném odstraňování faktických obtíží (nejistot), které nyní stojí v cestě jejich podmíněnému propuštění z výkonu trestu (srov. např. nález ze dne 19. 6. 2014, sp. zn. III. ÚS 1255/14 nebo ze dne 16. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 2478/14). Soudy tedy nemají povinnost vyvíjet nadměrné úsilí k zjištění podrobností stran stěžovatelova výkonu trestu.
25. Stížnostní soud pak dále uvádí, že tvrzení odsouzeného uváděná u veřejného zasedání u okresního soudu vůbec nekorespondují s příslibem bydlení a zaměstnání, který následně doložil krajskému soudu jako součást své stížnosti. U okresního soudu uvedl, že pokud jde o bydlení, zdržoval by se v Praze, kde by si pronajal v případě podmíněného propuštění byt, neboť má od rodiny 200 000 Kč. Jeho rodiče prodali chalupu, rozdělili rodinné peníze a nechali mu 200 000 Kč, ze kterých zaplatí pronájem bytu. Príslib práce má od příbuzných, může pracovat u nich ve firmě. Tato svá tvrzení však žádným způsobem neprokázal a následně doložil krajskému soudu příslib práce a bydlení ze dne 25. 7. 2024 od společnosti Commercial SPACE s.r.o., se sídlem Zenklova 154, Praha 8, podepsaný Martinou M. Vyplývá z něj, že by měl být ubytovaný na této adrese, kdy podmínkou je řádné a včasné hrazení nájemného. Pracoval by na pozici správce ubytovny, podmínkou je

podepsání pracovní smlouvy po propuštění. K dotazům krajského soudu směřovaným k uvedenému příslibu, který je značně odlišný od jím uváděných skutečností u veřejného zasedání u okresního soudu, odsouzený uvedl, že pokud jde o zmiňovaných 200 000 Kč, nejedná se o peníze, se kterými by mohl disponovat, jsou to peníze jeho rodičů. Pokud jde o jím zmiňovaný příslib práce od příbuzných, odsouzený uvedl, že se marně snažil vysvětlit u okresního soudu, že má od příbuzných nabídky k práci. Soudu je ale nedodal písemně, protože nechtěl blokovat u příbuzných a známých nějaké místo s tím, že by čekal na to, jestli ho propustí nebo nepropustí. Ohledně příbuzných uvedl, že jde o sestru jeho matky. Oni vlastní řeznictví, ale není s nimi v kontaktu, musel by je kontaktovat přes svou matku. Bylo mu jen řečeno, že není problém tam nastoupit. Z uvedeného se tak podává, že odsouzený neměl v době rozhodování okresním soudem domluvené žádné zaměstnání, jak uváděl, neboť s příbuznými ohledně této možnosti vůbec nekomunikoval, jak sám uvedl. Po výsledku odsouzeného u veřejného zasedání u krajského soudu tak bylo zjištěno, že jeho tvrzení nebyla pravdivá. Pokud jde o jím předložený příslib zaměstnání a bydlení, tento nepůsobí v žádném případě věrohodně. Jak odsouzený u veřejného zasedání uvedl, paní M. je přítelkyně jeho kamaráda z výkonu trestu z Věznice Mírov. Odsouzený si z počátku ani nemohl vzpomenout na jeho jméno. K dotazům soudu stran uvedeného příslibu pak odsouzený sděloval jiné informace, než jaké byly zjištěny ze zprávy Commercial SPACE s.r.o., kterou si krajský soud vyžádal. Ohledně práce, kterou by tam měl vykonávat, odsouzený uvedl, že by byl správce ubytovny. Náplní jeho práce by byly opravy, starost o pozemek. Ze zprávy společnosti však vyplynulo, že byl řešil příjem a ubytování hostů, správu a rezervaci plateb, údržbu a úklid prostor, řešení problémů a stížností hostů a zajištění bezpečnosti a pořádku. Pokud jde o příjem, kterého by dosahoval, uvedl, že na pevné částce se ještě nedohodli, představu o příjmu zatím nemá. Ze zprávy společnosti se však podává, že by měl hrubou nástupní mzdu 21 300 Kč. Dále uvedl, že by bydlel přímo na té ubytovně, v Praze 5. Z příslibu se však podává, že se jedná o Prahu 8. Pokud jde o rodinné zázemí, odsouzený sice uvedl, že jej celá rodina podporuje a po celou dobu výkonu trestu je v kontaktu jak přítelkyní, tak s dětmi, nicméně po podmíněném propuštění by nešel za nimi do Prostějova, kde žijí, nýbrž do Prahy, kde trestný čin spáchal. Odůvodnil to tím, že tam žije jeho matka, které by chtěl pomoci. Nemá představu o tom, jak dlouho by byl v Praze a kdy by šel za svou rodinou do Prostějova.

26. Krajský soud v souvislosti se všemi shora uvedenými skutečnostmi dospěl k závěru, že žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody prozatím vyhovět nelze. Jak bylo uvedeno shora, odsouzený byl v době spáchání trestného činu vraždy a vydírání ve velmi tíživé finanční situaci, proto se po vraždě uchýlil ještě k vydírání manželky zemřelého. Provedeným dokazováním bylo však prokázáno, že je odsouzený zatížen dluhy přes 3 500 000 Kč, které jsou po něm exekučně vymáhány. Odsouzený se ve svých dluzích neorientuje, o všech svých věřitelích nemá představu, stejně tak o částkách, které dluží. Pokud jde o nejvyšší částku uvedenou v přehledu exekucí, o té tvrdí, že neexistuje. Dluhové zatížení odsouzeného považuje krajský soud za největší riziko v případě jeho podmíněného propuštění, neboť by se ocitl ve stejné situaci, v jaké se dopustil trestných činů. Prísliby jím předložené vyznívají účelově, odsouzený ani nevěděl, jakého příjmu by dosahoval. Pokud by se jednalo o ve zprávě tvrzený hrubý příjem 21 300 Kč, z něhož by bylo odsouzenému ještě strháváno nájemné, zbývala by mu zcela zanedbatelná částka na živobytí. Z takového příjmu by poté ani nebyl schopen hradit své velmi vysoké závazky.
27. Krajský soud po provedeném veřejném zasedání dospěl tedy k závěru, že byť odsouzený deklaroval svoji připravenost na život na svobodě a snažil se přesvědčit soudy obou stupňů, že jsou v jeho případě splněny podmínky pro podmíněné propuštění, nebylo možné s ohledem na shora uvedené dospět k závěru, že by od něj bylo možné očekávat, že v případě podmíněného propuštění povede na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko recidivy.
28. Je tedy na odsouzeném, pokud bude chtít v budoucnu svou žádost opakovat, aby učinil další reálné kroky, z nichž bude zřejmé, že se řádně připravuje na život na svobodě. Za tím účelem naváže

spolupráci s Probační a mediační službou, která podrobně prošetří jeho rodinné poměry, sociální vazby a přísliby bydlení a zaměstnání, které si odsouzený opatří. Odsouzený pak obligatorně naváže spolupráci s nějakou neziskovou organizací, která mu pomůže s orientací v jeho závazcích. Jejím prostřednictvím zkontaktuje exekutory, aby zjistil skutečný stav a oprávněnost svých závazků. Bude se zajímat o možnost insolvence a zajistí si doklady z již proběhlého insolvenčního řízení, pokud tvrdí, že dluh ve výši 2 095 161 Kč již neexistuje, neboť byl předmětem již skončené insolvence.

29. Vzhledem k tomu, že krajský soud shledal stížnost odsouzeného jako nedůvodnou, zamítl ji postupem dle ust. § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 17. září 2024

Mgr. Zuzana Vladyková v. r.
předsedkyně senátu